

KIRKEBLAD

FOR

DAVIK

Nr. 39	Utkommer hver måned	Desember 1933	Utgiver og redaktor: Sogneprest Slaattelid Davik	4. årg.
--------	---------------------	---------------	--	---------

Bønn.

Kjære Herre Gud, du som har latt de hellige skrifter bli skrevne til lærdom for oss: Giv oss i nåde, at vi må høre dem, lese dem, tenke over dem, lære dem, opta dem i vårt hjerte på en sådan måte, at vi i tålmodighet og ved ditt hellige ords trøst må eie og alltid holde fast på det velsignede håp om et evigt liv, som du har gitt oss i vår Frelser Jesus Kristus. Amen.

Med Jesus.

Kvar helst eg vankar i verdi vide
eg allstødt Jesus vil ha ved side,
kvar eg mun ferdast, kvar eg mun gå,
hjá Jesus eine er livd å få.

Når sut og trengsla vil hjarta såra,
då Jesus-namnet skal turka tåra!
Og lyser gleda som sol i lid,
er Jesus-namnet min lovsong frid.

Å hjelp meg, Jesus, ditt namn å bera
mitt folk til sæla og deg til æra!
Å hjelp meg, Jesus, til siste slutt
å aldri namnet ditt skjemma ut!

Og når eg so under mold skal sova,
ein kross på gravi skal Herren lova.
I Jesu namn skal eg uppatt stå,
i Jesu namn skal eg kruna få.

Biskop Johan Lunde.

Sakkæus's omvendelse.

Les Lukas ev. 19, 1—10.

Sakkæus hadde vært en sterk mann. Han var overtolder og en rik mann, og de to ting hang nok sammen. Han hadde vært den kraftige hensynsløse forretningsmann som skjov alle sentimentale følelser til side for den ene ting å tjene penger på sin stilling.

Men så var forandringen kommet. Sakkæus var blitt grepet av en ny følelse, av anger. Og denne følelse var heller ikke svakhet, men styrke. Det var hans redelige, dype og sterke anger som drev ham gjennom alle hindringer og ut over alle hensyn hen til Jesus. Det at han ennå kunde angre, det var hans redning.

Vi kommer ikke til Jesus uten gjennom angerens smerte. Menneskesønnen er kommet for å søke og frelse det som var fortaapt, og det han vil frelse oss fra er vår synd. Derfor hører syndserkjennelse og synd alltid nøie sammen. — Vi ser at Sakkæus's anger var av den dype, ekte slags. Den var så sterk, at den fikk ham til å utsette sig både for spott og sladder. Han brydde sig ikke om menneskers mening i den sak. Hans frelse var blitt ham det viktigste av alt. Hvad dette personlig skulde koste ham, det var blitt så uendelig lite mot det store han søkte. Sakkæus's anger var så *nøktern redelig*, at den førte ham til å bekjenne sin bestemte synd. Ti anger er ikke først og fremst en følelse av syndighet i sin almindelighet. Den er erkjennelse av bestemte synder. Derfor ser vi også at Sakkæus's anger førte til *sann* omvendelse, ti den satte frukt i hans liv. Nettop på det punkt hvor han hadde syndet før, der blev nu forandring.

Men all denne anger vilde jo ikke allikevel ha ført frem, hvis den ikke hadde ført Sakkæus til Jesus. Kunde han vel selv tilgi all den skyld han hadde samlet over sig? Kunde han gjøre helt godt igjen all den synd han hadde gjort mot andre og som hadde satt merker efter sig i så mange andre menneskeliv? Kunde han selv bevare det nye sinn og den nye lyst til det gode, som var begynt å spire frem i hans hjerte?

Nei, så dypt gikk hans anger, at han så at det han trengte var ikke bare å forandre sitt ytre liv, men å få et nytt hjerte. Derfor gikk han til Jesus og fant hvad han søkte. Jesus er frelseren. Han ser etter angerens livstegn i våre hjerter, og hvor han ser et menneske i sorg over sig selv, der treder han til. Han sier: »Idag kommer jeg til dig. Jeg kommer med tilgivelse og det nye livs krefter. Er du ennu bundet — jeg skal løse dig.« Kun ett spør han om: »Angrer du — det vil si: Vil du virkelig, at jeg skal helbrede din sjel?»

For å angre, det er å lenges etter å bli fri. Men frigjørelse, det er hans sak som kom for å søke og frelse det fortapte.

Pastor Ole Aanensen i »For f. og r.«

Foreldre og born.

1. Dei gamle einfaldige truande fyrr i tidi lærde borni sine å heidra foreldri: »lyda, elska og æra dei«. Det heldt dei nøgje på. Dei visste at dersom borni fekk råda seg sjølve og ikkje brydde seg um foreldri sine formaningar, so var det synd mot eit av Guds heilage bod, og syndi er vegen til å øydeleggja livet. Streng lyd domen over dei som vanvyrder sine foreldre og likeeins over dei som forsømer å oppdraga borni sine i tuktt og Herrens formaning.

Dei gamle kristne lærde borni sine å be til Gud kvar einaste dag. Dei let ikkje dei små lata att augo um kvelden fyrr det var bede eit Fadervår over dei, eller borni sjølv hadde tala med Gud med truskyldige barnetunger. Dei born som soleis av ei god mor eller bestemor vart opplærde til å be til han som høyrer kvart eit sukk frå eit menneskehjarta, vil vel seinare i livet ikkje gløyma heilt vegen til faderfanget der uppe. Sjølv signar eg minnet til mi gudfryktige bestemor, fordi ho tidleg lærde meg å be. Måtte folket vårt aldri sakna slike kristne mødrer og bestemødrer! Livet vilde verta betre, um dei store grunnbod som her er nemnde vart etterfylgde i ånd og sanning av kristenfolket i våre dagar.

Dei gamle kristne las bøner og song salmar morgon og kveld. Denne kristne skikk er nok dessverre no gløymd i altfor mange

heimar, til uboteleg skade både for kristenlivet og for eit vakkert menneskeliv. Dei gamle las bordbøner fyrr og etter måltidet. No tykkjest det verta skikk mange stader å gå til og fra bordet utan bøn. Det vilde dei gamle ha kalla ein ukristeleg skikk.

Torjus Hansen i »Vore hjem«.

2. Ein liten gut sa, at han elska mor si »av alle sine krefter«. Dei spurde kva han meinte med det og so fortalde han: De veit at vi bur i fjerde høgdi i huset. Kol har vi i kjellaren. Mor er ikkje sterk og har meir enn nok å gjera. Difor passar eg på, at vi alltid har kol på kjøkenet og ber dei sjølv upp frå kjellaren. Og det er so tungt at eg må bruka *alle mine krefter* for å klara det.« — Det var verkeleg å elska mor si.

3. Ein gamal mann sa: Då sønene mine var millom 16 og 18 visste dei mykje meir enn eg. Då dei var 25 visste dei like mykje, men i 30-årsalderen tok dei so smått til å høyra etter kva eg hadde å seia. Då dei hadde fyllt 35 år vilde dei gjerne høyra mitt råd av og til, og når dei no vert 40, so trur eg nok dei tek til å forstå, at sjølvklokskap ikkje alltid er det same som klokskap.

4. Far og mor må alltid vera einige når det gjeld forbod eller lovnader til borni. Tenk berre på kva verknad det må ha på barnehugen når far seier: »Du får ikkje lov,« — men mor straks etter set fars vilje til side og gjev lov til det som han nekta. Eller umvendt.

5. Du skal aldri straffa barnet, fyrr du nøgje har røkt etter korleis det var med det som det hadde forsynda seg i og du skal ikkje straffa i sinne. Men har du fastsett ei straff, so utfør den; elles vil borni dine snart ha det som den guten som sa: »Far lovar meg juling ofte, men det gjer ikkje noko, for han gløymer det alltid.« Mange foreldre øydelegg all respekt, fordi dei stadig trugar borni med å gjera det eller det, og ikkje gjer det.

6. Den fyrste bok som eit barn les er foreldri sitt eksempel.

Notisar.

Basarar. I Davik 1. november kr. 158.16, delt likt millom heidningmisjonen og indremisjonen. — I Bortne same dag til heidningmisjonen ved Bortne kvinneforening 80.71, og ved Bortne barneforening 32, tils. kr. 112.71.

Til kyrkjeorgel i Davik er innkome: Frå Erik D. Askeland 20 kr. (tidlegare 30); Arne B. Askeland 10 kr. (tidlegare 15); Andreas Aarset 15 kr. (tidlegare 35).

Vigde: 27. oktober i Alesund Bernt Olsson Leirgulen og Johanne Martinusdr. Leirgulen.

Ved ofring i Totland 5. november kom inn kr. 24.10 til sjukepleien.

Ved valet av sokneråd i år sa desse ifrå seg attval: I Davik: Kristen Askeland og Peder H. Endal og i Rugsund: Johan Rødeggjen. Ved valet i år gjeld nye reglar, fastsett av kyrkjedepartementet. Serleg er av vekt, at prenta eller på annan måte mangfoldiggjorde lister berre kan brukast når dei 15 dagar fyre valet er innleverde til soknerådet; dei må vera vedtekne av 10 røysteføre. Ingen kan stå på fleire slike lister. Soknerådet kan og setja upp valliste.

Dei nye bispedømeråd skal koma i verksemd frå 1. januar. Medlemer er fyrst biskopen som er sjølvskriven. Prestane i bispedømet vel ein geistleg til å vera med og alle soknerådi vel 3 lekmenn med 2 varamenn. Bispedømerådet skal fremja samarbeidet millom soknerådi, gjeva utsegn um saker som biskop eller departement legg fram for det og elles gjeva akt på alt som kan fremja kyrkjeleg arbeid og kristeleg liv.

Melding um basarar, festar o. l. vil eg svært gjerne ha til bladet.

Gudstenester:

- 3. sund. i advent, 17. des.: Totland.
- 4. sund. i advent, 24. des.: Davik.
- 1. jøledag, 25. des.: Davik.
- 2. jøledag, 26. des.: Rugsund.
- Sund. etter jol, 31. des.: Aalfot.
- Nyårsdag, 1. jan.: Totland.
- Kristi openb. sund., 7. jan.: Davik.
- 1. sund. etter Kr. openb., 14. jan.: Rugsund.

Ved alle gudstenester altargang um nokon ynskjer det. 1. jøledag vert det i Davik ofring til sjukepleien, 2. jøledag i Rugsund til indre sjømannsmisjon. I Totland skal det ikring jol vera ofring til Santalmisjonen og i Aalfot til sjukepleien.

For 100 år sidan. Døde: 9. des. 1833 Elias Monssen Isene, gårdmann og skoleholder, 58 år. 4. des. Christopher Martinsen Wemmålsvig, Olsbøen, 28 år. — Vigde: 27. des. Waldemar Ny-

gård, Huggedal, son til Erich Larssen, 21 år, og Stine Paulsdr. Staremsvigen, 30 år.

Kvittering for kontingent. Davik: H. H. Hamre kr. 2.50; P. H. Endal, Helga Lien, Jonas Askeland 2; P. Drageset 3. Alfred Myrvang 5. — Bortne: Pernille Bortne 2. — Isane: H. Stenslid 2. — Haus: A. Bjørkelo 2.50; Lars Etterdal 2. — Hamnen: Paul Haukedal 2.50. Rimstad: Kristian Rimstad 2. — Rugsund: Albert Nybø 2. — Utanbyds: Hanna Sjømæling, Øre, 2; Maria Loen, Loen, 2.

Hjarteleg takk til alle.

Bønn.

La mig ditt billed bære,
o Jesus, så dypt i mitt sinn,
at verden må se og lære,
at du er blitt min, ja min.

Og spotter man mig dessmere,
jeg søker å elske ditt navn;
så giv mig, o Jesu kjære,
å gjemme mig dypt i din favn.

Selv vet du jo best av alle
hvad dybde av synd du forlot,
da du mig som barn lot falle
til hvile ved korsets fot.

Så ta da hvad ditt er og gjør mig helt rede,
mot verden å stride, min synd undertrede.
Mig ingen og intet til regnskap kan trekke
når du vil de frelsende hender utrekke.

J. B.

Claus Frimann.

(Den eneste berømte mann hvis navn er knyttet til Davik er Claus Frimann. Derfor burde alle her i prestegjeldet kjenne til hans liv og gjerning. Fra Daniel Thrap's »Bidrag til den norske kirkes historie i det 19. århundrede« tar jeg av den grunn inn i bladet den livsskildring han gir av Frimann, den utførligste jeg har sett. Den er her litt forkortet og sproglig modernisert).

Da sogneprest i Selje Peder Nielsson Harboe døde i 1702 levet 14 av de 28 barn han hadde hatt. Datteren Anna var da gift med Claus Frimann, residerende kapellan i Davik. Han blev i 1709 sogneprest i Selje,

hvor han døde allerede 1715. Enken, som sat igjen med 9 av sine 13 barn, blev snart efter gift med eftermannen i kallet, Søren Madsen, som døde i 1742. Efter ham kom Burchardt Henrich Martini, der fikk epilepsi på grunn av de hårde sjøreiser og formodentlig må ha vært dansk, siden biskop Bornemann efter hans død i 1745 uttrykkelig bad om, at en nordmann måtte bli ansatt i det hårde kall. Provstinne Anna Madsen fikk da den glede, at hennes yngste sønn Peder Harboe Frimann blev sogneprest i Selje. Han var født i 1713. Hun blev 96 år gammel (død 1769), og var en rik dame; det vidløftige jordegods hun eiet i Nordfjord og Søndmøre må hun ha hatt fra sin første manns dager. En av hennes døtre var gift med biskop Arentz. Peder Harboe Frimann døde 1759 og etterlot enken Sara Cold med 4 sønner. Den eldste, Claus Frimann var 13 år, født 25. mai 1746. Der var ikke velstand. Selje var ikke noget stort kall — anslått til 250 riksdaler — og det som Peder Harboe Frimann hadde arvet var vel gått med da han lå som embedsansøker i Kjøbenhavn. Der var dog sørget for at enken hadde et hus på prestegårdens grunn, hvor hun slog sig godt igjennem ved å drive fiske. Eftermannen i kallet, Peter Angell, holdt huslærer, og de 4 brødre fikk undervisning sammen med prestens barn. Da de kom så vidt, at de skulde til Kjøbenhavn til universitetet, har vel den gamle rike farmor måttet hjelpe. Claus Frimann blev student 1765 og drog hjem efter å ha tatt den filosofiske eksamen. Så blev han huslærer hos presten Jørgen Meldahl i Fane, og med dennes datter Anne Margrete (f. 16. oktober 1742) blev han straks efter sin ankomst forlovet. Kapellaner og huslærere hadde det ikke alltid godt i hine dager, men som vordende svigersønn har vel Frimann hatt det tålelig. Han må ha brukt tiden godt, når han i 2 år ved siden av sin lærergjerning og bare med den veiledning som den gamle sogneprest kunde gi, greiet å fullføre sitt teologiske studium, så han i 1768 kunde ta embedseksamen. Han måtte nu atter ta ut som huslærer, inntil han nådde 25-årsalderen og kunde bli kapellan. Han kom til Hans Strøm, sognepresten i Volda, og til nogen bedre kunde han ikke ha kommet.

Strøm var en av landets fremste prester, med et stort bibliotek, varm interesse for sitt kall og stor praktisk dyktighet, og hadde et berømt navn som naturvidenskapsmann. Han hadde nettop fullført sitt hovedverk: »Søndmøres beskrivelse«, da han i 1769 fikk Frimann i huset »for å assistere i predikeembedet«. Han kunde vel trenge litt hjelp, da han alltid var svak av helbred. Så snart Frimann blev 25 år blev han i 1771 utnevnt til hans kapellan. Denne stilling hadde han inntil Strøm i 1779 på opfordring søkte og fikk Eiker sognekall. Kapellantjenesten var for Frimann byrdefull på grunn av sokneprestens svakelighet og han sier selv, at »hans vilkår i tjenesten var ringe og ufordelaktige«. Dette må vel ikke tas altfor bokstavelig, for i 1770 hadde han arvet sin rike farmor, og han forteller selv i sin ansøking på Davik at han hadde litt tilovers, så han kunde opholde sig et år i Kjøbenhavn for å søke å få et embede. Han hadde forresten hele sitt liv den vane å klage over mangel på inntekter. Hele tiden fra sommeren 1779 til oktober 1780 var han i Kjøbenhavn. Her utgav han sin første salmesamling: »Sange over evangelierne«.

(Forts.)

En kamp som trenges.

I Italia har man i den senere tid tatt op en kraftig kamp mot banning og rått snakk. Man har hengt op plakater med følgende 10 påminnelser: 1. Banning er tegn på uvidenhed. 2. Å banne og sverge er simpelt. 3. Å bruke stygge og rå ord nedverdiger en mann. 4. Banning er en sosial skamplett. 5. Banning svekker karakteren. 6. Svergen er de berusedes sprog. 7. Banning gjør ens opførsel brutal og sjelen rå. 8. Banning fører aldri til noget godt. 9. Banning gir andre et dårlig eksempel. 10. Å banne og sverge er i det hele avskyelig.

Således de 10 påminnelser. Det viktigste er dog, at det å banne er å *spotte Gud*, grov og åbenbar synd mot Ham som er vår herre og dommer.